

Beszámoló jelentés a

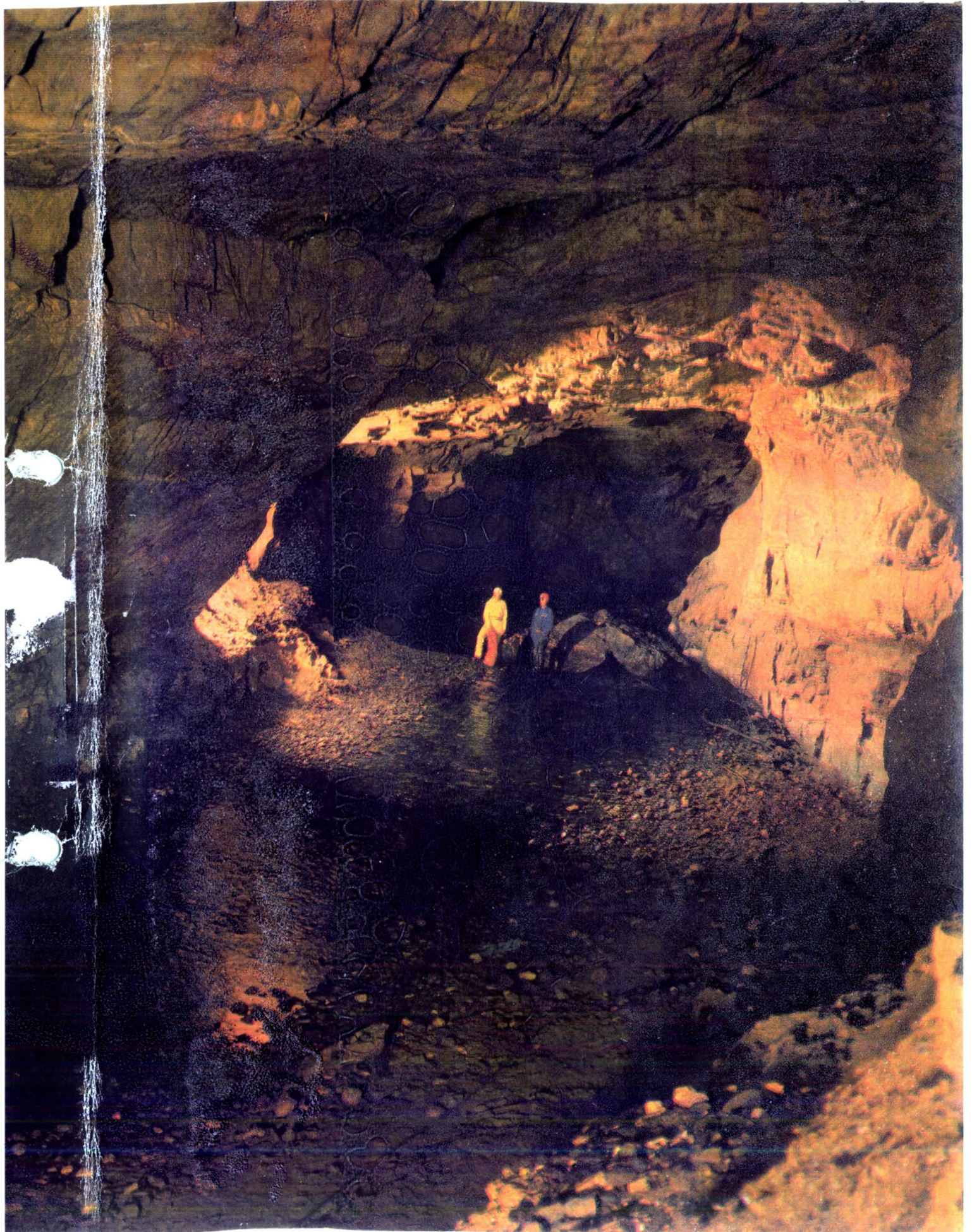
KARSZT

Barlangkutató Csoport

1992-ben végzett munkáiról

92/7

1.sz.foto Részlet az Amatőr-barlangból /Audy I. felv./

T a r t a l o m:

1. Tárgyévi munkaterv ismertetése és végrehajtása.....	2
/Vörös P./	
2. Feltáró tevékenység.....	5
2.1. Pilisi 1.számú kutatási terület.....	5
/Vörös P./	
2.2. Pilisi 2.számú kutatási terület.....	6
/Orbán Cs. - Turi Z./	
2.3. Pilisi 3.számú kutatási terület.....	11
/Turi Z. - Vörös P./	
3. Turáink.....	17
3.1. Belföldi turáink.....	17
/Vörös P./	
3.2. Külföldi turáink.....	18
3.2.1. Tátra-túra.....	18
/Turi Z./	
3.2.2. Morva-karszt tura.....	20
/Vörös P./	
4. Csoportélet.....	22
/Vörös P./	
4.1. Barlangjáró I tanfolyam.....	22
4.2. Nyári kutatótábor.....	22
4.3. Személyi változások.....	23
4.4. Challenge Day.....	24
4.5. Az 1993-as munkatervünk.....	24
5. Zárszó.....	27
/Turi Z. - Vörös P./	
6. Mellékletek.....	27

A "KARSZT" Barlangkutató Csoport 1992. évi munkaterve

1. Csoporttevékenység, szervezeti élet, turázás.
  - 1.1. A "KARSZT" Barlangkutató Csoport az Óbudai SE. Természetiáró Szakosztályának keretén belül tevékenykedik. A Sportegyesület egészen 1991-ig az önkormányzat támogatásából tartotta fenn magát. Az önkormányzat nehéz anyagi helyzete miatt úgy döntött, hogy 1992-től megvonja az SE. anyagi támogatását. Ez természetesen érinti a csoportot is. Így megfogalmazhatjuk első fő célkitűzésünket: szükség van arra, hogy ezentul a csoport kiadásait a bevételek növelésével kompenzáljuk. Ezért azt tervezzük, hogy alpintechnikával végezhető munkát vállalunk a csoport tagjainak. Ezenkívül egy lényegesen csekélyebb bevételi forrás a csoport felszereléseinek kikölcsönzése.
  - 1.2. Továbbra is tervezzük, hogy nyílt turákat szervezünk a környék barlangjaiba és az ott kitűnt fiatalokkal bővítjük a csoport létszámát.
  - 1.3. Csoportvezetőségünk úgy döntött, hogy 1992.01.01-től próbaidőt vezetünk be. A próbaidős tagságba való felvételéről 4 hónap után szavaz a csoport tagsága.
  - 1.4. Célunk a tagság képzése. Ennek érdekében 1992-ben ismét szervezünk alapfokú barlangjáró tanfolyamot.
  - 1.5. További nagyszámu turát szervezünk külföldre és az ország karszterületeire. Kihasznlva hagyományosan jók kapcsolatainkat külföldi csoportokkal, közös turát szervezünk Csehszlovákiába és Lengyelországba. Emellett mi is vendégül látjuk a külföldi kutatókat. Hazai kapcsolatainkat sem hanyagoljuk, közös turákat szeretnénk szervezni több hazai csoporttal is.
2. Feltáró kutatás.
  - 2.1. Barlangkutató Csoportunk megalakulásától /1983/ 1987-88-ig folyamatosan végzett feltáró-kutató munkát a Pilis-hegységben található Macska-barlangban. Ezek a munkák 1989 és 1991 között szüneteltek.
  - 2.2. 1992-ben ismét tervezzük egy nagyszabásu kutatótábor megszervezését. Táborunk célja az eddig ismert járathossz bővítése.
  - 2.3. A barlang egységes dokumentációjának elkészítése végett szakembereket kérünk fel különböző vizsgálatok, megfigyelések elvégzésére és ezen megfigyelések értékelésére.

- 2.4. Tovább gyűjtjük a barlangról fellelhető szakirodalmat.
- 2.5. Csoportgyűléseinken felmerült egyéb kutatási terület engedélyének megkérése. Erre szívesen vállalkozunk, ha megfelelő számú munkaerővel tudjuk biztosítani a színvonalas feltáró-kutató munkát.
- 2.6. Tagjaink közül részt kívánnak venni az MKBT központi- .valamint a József-hegyi- és a Papp Ferenc Barlangkutató Csoport kutató-táborában.

Budapest, 1991.12.12.

Tóth Koltón Veres Péter

A csoport 1992. évi munkatervének végrehajtása

1. Csoporttevékenység, szervezeti élet, turázás.

Az Óbudai SE. Természetjáró Szakosztályának keretein belül működő csoportunk nehéz év elé nézett, hiszen a Természetjáró Szakosztálytól nem várhatott támogatást. Ennek ellenére komolyabb anyagi gondjaink nem jelentkeztek. Köszönhetjük ezt a Magyar Karszt- és Barlangkutató Alapítványnak, mely támogatta kutatótáborunk megszervezését /3 sz. melléklet/. Így a lebonyolításkor jelentkező kiadások nagyrészt ebből a pénzből tudtuk fedezni. Az Óbudai SE. vezetősége több helyre benyújtott pályázataival is hozzájutott különböző összegekhez, mely összegekből csoportunk fedezni tudta a kutatási tevékenység egyéb kiadásait /tábor egyéb költségei, hőmérő vásárlás, bontóeszköz vásárlása, stb./. A csoport tagjai által vállalt alpinista munkavégzések a bevételek nem komoly részét adták. Ezzel szemben jelentős bevételi forrás volt az alapfoku tanfolyamból származó pénz. Ezt költöttük a turázáshoz szükséges kollektív felszerelésekre, jelentős darabszámú nittre és karabinerre.

Havonta 1-2 nyílt turát szerveztünk a környék barlangjaiba, az ott kitüntek csoportunk próbaidős tagjai.

Több külföldi turát is szerveztünk, ápolva hagyományosan jó kapcsolatainkat külföldi csoportokkal. Magyarországon pedig szinte az összes jelentős karszterületen turáztunk.

2. Feltáró-kutató tevékenység.

1992-ben két új kutatási területre kértünk és kaptunk kutatási engedélyt. A Macska-barlangban állagmegóvási munkákat végeztünk. Két új kutatási területünkön /Lepke-bg., Kevély-

csoport/ azonban jelentős feltáró-kutató munka folyt. A pilisi 3.számú kutatási területünkön /6 sz. melléklet/ 10 napos kutatótábort szerveztünk.

2. F e l t á r ó t e v é k e n y s é g .

2.1. Pilisi 1.számú kutatási terület /Macska-barlang/ /Vörös P./

Barlangkutató csoportunk megalakulásától /1983/ 1987-1988-ig folyamatosan végzett feltáró-kutató munkát a Pilis-hegységben Csobánka község mellett fellelhető Macska-barlangban. Ezek a munkák 1989 és 1991 között szüneteltek, azonban 1991-ben ismét beindítottuk a feltáró kutatást ezen a területen. 1991 augusztusában egy nagyszabású kutatótábort szerveztünk a barlang kitisztítására és további feltárására. Ekkor 6 méterrel lejjebb jutottunk, kitisztítottuk az elhanyagolt barlangot, és részletes felmérést végeztünk, közreadtuk a barlang új térképét. 1991-es táborunk végéig komolyabb reményeket tápláltunk a barlang iránt. Sajnálatos módon azonban egy nyári zápor az 1984-ben épített vizelvezető gátat megrongálta, ezzel lehetővé téve a környező hegyekről lefolyó víz által szállított hordalék bejutását a barlangba. Szomorúan tapasztalhattuk, hogy a nehéz munka árán feltárt járatainkba felhalmozódott a víz által beszállított hordalék. Két alkalommal megpróbáltuk kitisztítani a barlang ezen részeit, de ezek az akciók reménytelennek bizonyultak. Amennyiben megfelelő számú munkaerővel tudjuk biztosítani

a gát helyrehozatalát, ezt azonnal megteesszük.

A Macska-barlang mellett körülbelül 50 méterre találjuk a Dinó-rejteket, mely szintén a csoport kutatási területe. Itt feltáró kutatás nem folyt az 1992-es évben, azonban a következő években mindenképpen megbontását tervezük. Több jel arra mutat, hogy a Dinó-rejtekek és a Csereszegtomaji-kutbarlang kialakulása között párhuzam vonható. /Sásdi L. szóbeli közl. alapján/

Összefoglalás:

A jelentés rámutat a Macska-barlang feltételezhető mélyebb részeibe való bejutás bizonytalanságára. Biztató jeleket lát a Dinó-rejtekek feltárásának beindításában.

2.2. Pilisi 2.számú kutatási terület /Kevélyek-vonulata/ /Orbán Cs.-Turi Z./

2.2.1. A kutatási terület az ugynevezett Kevély-vonulat nagy részén húzódik. Főbb részei: Kis-kevény, Nagy-kevény, Ezüst-hegy. A területet Üröm, Pilisborosjenő, Csobánka, Budakalász települések határolják. Az Ezüst-hegyen a felszínen leginkább oligocén hárshegyi homokkővel találkozunk, a többi részen dachsteini, triász mészkő a jellemző. Ezenkívül előfordul még eocén mészkő /Papp Ferenc-barlang/, illetve triász dolomit. Kutatásaink szempontjából a triász mészkő a legfontosabb, és mint az a továbbiak során kitűnik, ezen a területen születtek meg az első komolyabb eredmények. Természetesen ezek nem vonhatják el figyelmünket a nemkarsztos felszínek alatt előforduló barlangokról sem. Éppen ezért említést teszünk a területen lévő egyéb barlangokról is, melyekben általunk eddig nem folytak munkálatok.

2.2.2. 1. számú bontás.

A Reuma kunyhótól /mely az Ezüst-hegy háromszögelési pontja alatt helyezkedik el/ északkeletre körülbelül 25 méterre található. Itt eredetileg egy kis berogyás volt, melyet megbontva 2 méter mélyre jutottunk, de szálkő talapzatba ütköztünk. A bontás két oldala végig szálkő volt /oligocén hárs-hegyi homokkő/, a másik oldalt humuszos kötőrmelék alkotja. Mivel valószínű, hogy a jelenséget egy kisebb tektonikus üreg beszakadása okozhatta, kutatását nem folytatjuk.

2.2.3. 2. számú bontás.

A barlang neve: Arany-lyuk. A területen a legnagyobb bontás, reménységében és befektetett munkában egyaránt. A barlang jelen pillanatban kb. 15 méter mélységig járható. Ennél mélyebbre még nem sikerült jutni. Eddig több térképet láttunk, melyek 25-30 méter mélységig jelezték a barlangot. Ezek mind az elmúlt 10 évben készültek, különböző személyek illetve csoportok által, és nagyjából azonosak is. Az elbeszélésekből azt vettük ki, hogy a jelenlegi végponton található omladék átbontása és kiácsolása után mindenki készített egy térképet, de az ácsolat rohamos összeomlása miatt eddig továbbbontás nem volt lehetséges, illetve biztonságos.

A terület erősen karsztosodott /triász mészkő/, erre települt rá a homokkő, elfedve a karsztos felszint. Később a homokkő lepusztult, csak bizonyos mélyedésekben maradt meg /Szente I. 1969/. Az Arany-lyuk is egy ilyen homokkő folt egyik szélén nyílik. A barlangban tipikus hévizes nyomok találhatóak, ez nem zárja ki, hogy a hévиз megjelenése előtt

a töbör alatt egy hidegvizes eredetű barlang kezdett el kialakulni, melyet a melegvizes tevékenység, később arculatában és méreteiben is megváltoztatott. A barlangot jelenleg a felső, kb. 2 méter vastag homokkő beszakadásának a maradványai, és a bejárat mellett található beszakadásból származó törmelék tölti ki. Ez az oka, hogy a továbbjutás nem tartozik a könnyű feladatok közé.

A barlang bejárata melletti töbörből hajtunk egy tárót az omlás tetejére. Mivel az eredeti bejárat egy 8 méter mély akna, utána pedig lejtős járatok következnek, így a tárón gyorsabban és biztonságosabban tehetjük újra járhatóvá a barlangot. Közelítő számítások szerint a megmozgatásra váró anyagmennyiség megközelíti a 40 m^3 -t. Igaz, hogy ez a munka roppant sok időt, és idővel sok embert vesz igénybe, de ez anyagi és technikai körülményeink mellett a legbiztonságosabb és legcélravezetőbb.

2.2.4. 3. számú bontás.

A Kevély-nyergi turistaháztól induló Pilisborosjenőre tartó dózeruton haladunk 150 métert, ott jobbra lekanyarodva körülbelül 20 méter szint vesztése után találjuk a Kevély-nyergi-rókalyukat. Eredetileg 40 méter összhosszúságú barlangban két laza agyagos szükület átbontása után kb. 40 méternyi új járatot tártunk. A járat vége enyhén emelkedett a felszín felé, itt nem kívánjuk a munkát folytatni. Egy másik biztató bontási pont szükületét átbontva sikerült 20 méter hosszan bekuszni, a szük járaton előrenézve látni a járat tágulását. Ebben a barlangban tehát kb. 60 méternyi új járatot tártunk fel, melyet a közeljövőben fogunk felmérni. A további munkát gátolta a nagy faj- és egyedszámú ál-

latsereglet. Ezek között megemlíthető a sok pók, bolha és néhány pióca. Tervezzük, az Állatorvostudományi Egyetem hallgatói segítségének igénybevételével a barlang komplex biológiai feldolgozását.

2.2.5. 4. számú bontás.

Az Ezüst-kevély csucsától északra huzodó zöld turistauton található kőbánya falában találjuk a Zöld-barlang melletti kőfülkét /Kristály-barlang/. A bejárat szakaszát és képződményeit nézve egy tipikus hidrotermális barlangról van szó, mely a bányászat hatására eltömődött. A falakat igen nagymennyiségű képződmény /borsókó, kalcit kristályok/ borítja, melyet barbár kezek állandóan pusztítanak. Az üregben erős légmozgás észlelhető, téli hónapokban kifejezetten meleg. Az összjárathossz 15 méter. A tárgyévben körülbelül másfél köbméter agyagot, illetve agyagos törmeléket termeltünk ki, és át bontottuk az eddigi végpontot jelentő szűkületet. Itt is egy kis hasadék található, mely folytatódik, de ennek végét törmelékes kitöltés zárja el. 1993-ban szándékozunk a barlangról pontos felmérést készíteni, a kutatást feltétlenül folytatni, és a nagyfokú esztétikai veszteségek megelőzése érdekében -a megfelelő engedélyek beszerzése után- a bejáratot lezárni.

A bejárat mellett kb. 2 méter távolságra forrásmészkövet figyelhetünk meg. Fölötte körülbelül 10 méterre egy 8 méteres tektonikus üreget találtunk. Ezt a megtalálók után Nyolcadikosok-barlangjának kereszteltük el.

2.2.6. 5. számú bontás.

A Nagy-kevélyről az Ezüst-kevélyre haladó turistaut mentén, a csucs után kb. 500 méterre baloldalt két kisebb kőfejtő található. A magasabban fekvő kőfejtő nyugati oldalá-

ban hideg időben erős kigőzölgés volt megfigyelhető, egy repedés mellett. Itt kezdtünk el hajtani egy kutatóaknát kb. 2,5 méter mélységig. A mészkő lépcsőzetesen megy lefelé, és mi irányát követve próbáltunk meg haladni. 1993-ban a bontást mindenképpen folytatni kívánjuk, nagyobb mélység esetén ácsolatot készítünk.

2.2.7. 6. számú bontás.

A Nagy-Kevély csucsától délkeletre, a gerincen, közvetlenül a turistaut mellett, ott, ahol a turistaut egy kisebb "S" kanyart tesz, megkerülve két kis kőbányát, ott található a 6. számú bontási pontunk. A bontás a két kőbánya közül a felsőben található. 1991 decemberében, egy hideg napon, amikor a terület hó alatt volt, ebben a kőbányában az északnyugati oldalon, közvetlenül a fal tövében, ahol egy repedés is végigfutott a falon, erős kigőzölgést figyeltünk meg. A tavasz folyamán a fal mentén lefelé egy kutatóaknát kezdtünk el hajtani. Kb. 2.5 méter mélységig jutottunk le. A falon a repedés mentén több helyen is huzatborsókó került elő. Végig laza szerkezetű, humuszos és kőmorzsalékos hézagkitöltésű kötömböket termeltünk ki. A hézagokban enyhe huzatot éreztünk, de a bontást szüneteltetjük, mert valószínűleg vésőgépre lenne szükségünk.

2.2.8. Egyéb barlangok.

A Papp Ferenc-barlang bejárati zónájában omladékmozgásvizsgálatot kezdtünk el. A barlangban jelenleg egy bontási pontunk van, de a munkát megnehezíti, hogy -mivel csak állványzatról lehet biztonságosan dolgozni- a bejárati szüküle-

tek nem engedik meg, hogy 1 méternél hosszabb bármilyen merev tárgyat bevigyük a barlangba.

A Szabó József-barlangban állagmegóvási munkákat végeztünk. A különböző hőmérsékletmérési eszközeinket itt próbáljuk ki, itt kísérletezünk különböző módszerekkel.

2.2.9. Összefoglalás.

A jelentés tartalmazza a Kevély-vonulaton három barlangban és három felszíni objektumban végzett feltárások eredményeit, rövid értékelésüket. Kutatásainkban segítséget nyújtottak, így köszönet illeti a dorogi Benedek Endre, az Anteusz, és az MTTSz Hádész csoportokat.

2.3. Pilisi 3.számú kutatási terület /Lepke-barlang, Fekete-kövek környékének barlangindikációi/ /Turi Z.-Vörös P./

2.3.1. Az I.számú töbrőben végzett munkák.

A fent említett objektumot a Két-bükkfa-nyeregtől nyugati irányban találjuk kb 600 méternyire. A Z+ turistauton haladva a Pilis-nyereg felé, 500 méter után egy jelzetlen -a Fekete-kövek felé tartó- utra lekanyarodunk. Ettől jobbra 100 méter után találhatjuk az objektumot.

Eredetileg egy 2.5 méter mély, 4 méter átmérőjű beszakadás volt, alján az északi oldalon kb. 30 cm átmérőjű lefelé tartó lyukkal. /2,3 sz. fénykép/ Megtalálásakor /1992.02.15./ a gőzölgésre lettünk figyelmesek, és a lyuk fölött közvetlen szép jégkiválást találtunk /hőmérséklet -5°C /. A havon állati eredetű nyomokat nem találtunk. Tszf. magassága kb. 620 m.

Miután a fent leírt jelekből a töbrőt kutatásra, vagy legalább próbabontásra érdemesnek tartottuk, így munkához lát-

tunk. A következő hétvégén már megejtettük az első próbabontást, mikor is kb. 170 cm mélységig bontottunk, a lyukat követve. A kigőzölgést most nem lehetett észrevenni. de egy körülbelül 50 cm átmérőjű részen laza, nedves volt a föld, míg ezen a területen kívül fagyott. Rétegtani felépítését tekintve, az első 20 cm fekete-barna föld, majd alatta agyag, ebben, illetve közvetlen ez alatt néhány 10-15 cm-es szépen korrodált mészkődarabkát találtunk. Itt a felszínről még keveredve avart és fadarabkákat találtunk. Utána ismét barna föld következett, egészen 170 cm mélységig. Lefelé haladva egyre nagyobb köveket találtunk. Ebben a mélységben döntötünk úgy, hogy egy kis szelvénybővítést is beütemezünk. Ekkor kapta meg a bontás az azóta is tartott 1.5 l méteres keresztmetszetét. A teljes mélység most 3.8 méter. Ácsolatot a viszonylag tömörnek tűnő falak miatt nem készítettünk. Érdekes megfigyelés, hogy egy nagyobb esőzés után -míg a környék kisebb berogyásai megteltek vízzel- itt a talpszinten aktiv vízfolyás volt tapasztalható, sőt a munka közben eltömődött, végig lefelé tartó lyukat is kimosta /7 sz. foto/ Véleményünk szerint ez egy valamikor még nagyobb vízgyűjtőterülettel rendelkező viznyelő lehet, az eltömődés, vagy az ujratisztulás állapotában.

2.3.2. Az V.számu tőbörben végzett munkák.

A Mária-pad pihenőtől induló P+ turistauton indulunk a Vaskapu-szurdokban fölfelé. A szurdokot elhagyva nemsokára keresztezzük a katonai aszfaltutat, és az innen számított 100 méter után jobbra letérve haladunk az erdőben újabb 100 métert.

Az V.sz. töbrő 10-12 méter átmérőjű, és 3-4 méter mély időszakosan aktív nyelővel az alján. A töbrőbe nyugat-északnyugat felől két rövidebb patakmeder tart, a hosszabbik kb. 100 méter. Az objektumot Szenthe István szóbeli közlése alapján találtuk, tengerszint feletti magassága kb. 650 méter.

A töbrőt a nagy mennyiségű kitöltés miatt csak a nyári táborunk alatt sikerült megbontani. Ekkor állt csak megfelelő létszámú munkaerő rendelkezésre. Először két majd három ember bontott naponta. A bontás helyét a legmélyebb ponton jelöltük ki, és itt egy kétszer kétméteres, két méter mély árkot ástunk. Mivel a környező hegyoldalak mind suvadnak a töbrőbe, így reális rétegszelvényt nem sikerült felvenni. Így határolhatunk el két szintet: a felső tiszta fekete föld, különböző besodródott anyagokkal vegyesen /avar, stb./, mely kb. 1 méter vastag. A második egy agyagos összlet, ahol néhány igen nagy méretű követ találtunk. Ezek között nem volt ritka a 30-40 kilogrammos sem. A felső rétegben találtunk néhány csontot, ezeket az Állatorvostudományi Egyetemen vizsgáltattuk meg, és megállapították, hogy 5-6 éve elpusztult fiatal őz maradványairól van szó. A munka aránylag könnyen és jól haladt, és az utolsó napon készítettünk egy fakeretet, amit a kitermelt kövekkel körberaktunk. Három pontról vettünk kőzetmintát, ezek:

- koptatott kavics,
- homokkődarabkák /növényi maradványokkal/,
- kékes-szürkés salakszerű anyag.

E helyen a munkát mindenképpen folytatni kívánjuk, bár a feltételezett eredmény eléréséig még igen sok energiát kell befektetni.

2.3.3. VÉR-lyuk-barlang.

A Fekete-kövektől Két-bükkfa-nyereg felé haladunk a fennsík peremén, majd kb. 300 méter után 10 méter szintet veszítve találjuk. Terepbejárás során találták csoportunk tagjai 1992.07.14-én. Ekkor egy kb. 10 centiméter magas, fél méter széles légrés volt látható, melybe bevilágítva még 1.5 métert lehetett előrelátni. A bejáratot kiszélesítve bejutottunk egy fél méter magas, két méter hosszú és széles üregbe. A barlangot dachsteini mészkőben találjuk, a főtén némi korróziós formakincs található, néhány huzat-borsókő társaságában. A végponti részen a mennyezet 10 cm-es légréssel lehajlik, pillanatnyilag itt bontunk. A bontást megnehezíti, hogy a kitöltésként jelentkező humusz hajszálgyökérszálakkal van átszőve, és ezt igen lassu és nehézkes bontani. A bejárat előtti törmelékben egy igen rozsdás /kb. 45 éves/ kézigránátot és 15 db. géppuskatöltényt találtunk. XI. 27-én délben terepbejáráson rutinszerűen megtekintettük az üreget, és ekkor meglepődve tapasztaltuk, hogy "szelel". A bejáratnál lévő póknáló periodikus mozgást végezett, és kicsit távolabbról nézve látható volt, hogy párafelhők szállnak ki a barlangból. A szél nem fujt, a hőmérséklet 5°C volt, és gyenge köd. Későbbi kutatásra mindenképpen alkalmasnak tartjuk.

2.3.4. Darazsas-hasadék.

A Darazsas-hasadékot a pilisi Fekete-kövek sziklacsoportjánál találjuk, a keleti oldalon, a második letörés alján. Ezt az objektumot 1992.07.17-én találtuk terepbejárás során. Megközelítése igen nehéz, az omlékony dolomit miatt életveszélyes is lehet. Maga a barlang is dolomitban található, keletekezése elsődlegesen tektonikus hasadéokra vezethető.

vissza. Bár a belső részeken, a főtén és az oldalakon -a Vérlyukhoz hasonlóan- találunk oldásnyomokat, itt a víznek mindenképpen alárendelt szerepe lehetett. A bejáratok részéről elsőként az avart, és ekkor a kis sziklaeresznek tartott üreg megnyílt előttünk. Pillanatnyilag két párhuzamos hasadék alkotja az üreget, melyeknek összhosszúsága kb. 12 méter. A végpontot egy szűkület jelenti a belső hasadék végén. A járatok igen szűkek. Bontását folytatjuk, ha rendelkezésünkre áll a megfelelő létszámú munkaerő.

2.3.5. III.számú töbör.

A Fekete-kövekhez tartó zöld háromszög turistaut mellett található balra, az uttól 150, a fennsík nyugati peremétől keletre 100 méter. Enyhén nyújtott, 10-12 méter átmérőjű és 3-4 méter mély töbör, melybe kelet felől 10-12 méter hosszú patakmeder tart. Az aránylag lapos talpszinten két, négyzet alakú bontásnyom található, melyekről utólag kiderült, hogy az Acheron csoport bontási kísérletei voltak. A nyugati oldalon található bontás sárga agyagot tár fel és kb. fél méter mély. A keleti -a patakmeder felőli oldal- tiszta fekete erdei talajban halad, és kb. 1 méter mély volt megtalálásakor. Azóta ezt bontás közben feltöltöttük. A két próbabontás fölött a déli oldalon kezdetleges depó romjai voltak, melyet azóta megerősítettünk. A töbröt terepbejárás során találtuk meg. A várható nagy mennyiségű kitöltésre gondolva, "tartalék" bontásnak félretettük, hogy ha van felesleges ember vagy valahol máshol befulladás a bontás, csak akkor dolgozunk. Így csak a nyári táboron került megbontásra. Ekkor a depót megerősítettük, majd meghosszabbítottuk egészen az északi oldalig.

Ezután a nyugati bontá nyomot lemélyítettük egy méter mélyre. Itt az agyag átmev barnásfekete földbe, erről a pontról indítottunk egy lejtaknát, mely másfél méter hosszú.

2.3.6. Lepke-barlang.

A Lepke-barlang a Pilisszentkereszt fölött található Vaskapu szikláitól 20 méterrel magasabban és 150 méterrel délkeletre. A barlang kialakulását tekintve tipikus forrásbarlang, bár az ott végzett kutatómunka közben felvetődött az esetleges hidrotermális hatás. A járatok hossza jelenleg kb. 35 méter, ebből 9 méter az ezévi feltárás. Feltárást az egyhetes nvári táborunk, illetve a hétvégi bontásokon végeztünk. A Kitermelt anyagmennyiség megközelítette a 4 m^3 -t. A bontást kezdetben a régi végponton folytattuk, de egy idő után szivacsos szerkezetű cementálódott kitöltés jelentkezett /kalciteres/, így ezt a pontot feladva a bejárattól kb. 10 méterre található kicsiny légrést kezdtük tágítani. Itt jelentősebb előrehaladás, kb. 4 méter hosszban. A szelvény mélyítése közben egy lefele tartó gömbüst szerű törmelékkal kitöltött folyosót találtunk, mely inkább emlékeztet melegvizes hatásra, mint hidegvizes erózióra. A hidegebb időszak beköszöntével vettük észre azt a sajnálatos tény, hogy egy 4 méterrel arrébb emellett a járat mellett indul egy hasadék, melyből jóval erősebb huzat áramlik kifelé. A bontásban tanufalat hagytunk a rétegek tanulmányozása céljából, ezt számozással láttuk el, és 7 ponton a barlangból kitöltésmintát vettünk. Ezek elemzése még tart /szemcseméret/. Az időszakonkénti hőmérsékletmérés, melyet decemberben végeztünk, az alábbi értékeket mutatják:
 Felszín: -5.3°C , Régi bontás: $+6.9^{\circ}\text{C}$, Új bontás: $+6.8^{\circ}\text{C}$.

Mivel területünkön az egyik legigéretesebb objektum, így kutatását feltétlenül folytatni kívánjuk. Ha az esetleges feltárások szükségessé teszik, úgy lezárását is tervbe vesszük.

2.3.7. Egyéb barlangok és barlangindikációk.

A zöld jelzésen Két-bükkfa-nyeregtől Mária-pad felé haladva kb. 200 métert, letérünk az utról balra és innen 80 méter után érjük el a VI.számú töbröt. Tereobejárás alkalmával találtuk. A töbör igen közel található a felszíni közethatárhoz. Tervbe vettük bontását.

A VI.számú töbrötől indulva Vaskapu felé haladunk kb. 120 métert, és itt találjuk a János-luka-barlangot. Hossza nem jelentős, azonban 1993-ban mindenképpen bontását tervezzük. Jellegét tekintve a barlang leginkább a Pilis-barlang bejáratí részére emlékeztet.

2.3.8. Összefoglalás.

A jelentés tartalmazza a Lepke-barlangban, illetve a Fekete-kövek környékén található két kis barlangban és a három felszíni objektumban végzett munka leírását, rövid értékelését.

3. Turáink.

3.1. Belföldi turáink. /Vörös P./

Mint a tárgyévi munkaterv végrehajtásának ismertetésénél rámutattunk, csoportunk Magyarország szinte összes jelentős karsztvidékén megfordult, és az összes jelentős barlangban turázott. Álljon most itt, hogy Magyarország mely vidékein jártunk, és hány turanapot töltöttünk ott.

Aggtelek-Tósvafő környéke.....	10 turanap,
/Aggteleki-karszt/	
Alsóhegy /Aggteleki-karszt/.....	10 turanap,
Bakony.....	5 turanap,
Budai-hegység.....	18 turanap,
Bükk-hegység.....	12 turanap,
Gerecse-hegység.....	2 turanap,
Mecsek-hegység.....	2 turanap,
Naszályi-rög.....	2 turanap,
Pilis-hegység /csak turák/.....	7 turanap+1
Természetvédelmi Nap /Sátorkő-pusztai-barlang/.	

Ez összesen: 69 turanap.

3.2.1. Tátra-túra. /Turi 2./

Julius 3 és 10 között körutat tettünk a Magas-Tátra, Szlovák-paradicsom, Lőcse, Szepesvár utvonalon. Első napon egy könnyebb turát tettünk Tátralomnic felett, majd másnap hajnalban egy másfél napos hosszabb turára indultunk. Ennek során érintettük többek között az Obuovsky-vizesést, majd a Téry menedékház következett. Utána a Vörös-torony-hágó, a Lengyel-hágó, a kis Tátra-csucs következett, majd visszatértünk a Stará Lesná fölött található kempingbe, ahol az első éjszakát töltöttük. Másnap pihenő következett, a környék kisebb falvaiban kóboroltunk, majd áttettük székhelyünket a Szlovák-Paradicsom északi szélén található Podlešok-i kempingbe. Itt sem tétlenkedtünk sokáig, bemelegítőnek rögtön Hernád áttörés következett, majd a tamásfalui kilátó.

Sajnos a Hernád áttörés tisztaság és kultúra tekintetében alig tér el a mi átlagos Budai Parkerdőnktől; mindenütt szemét, és elég megviselt állapotban található a pihenőlétesít-

mények, koszos a víz, stb. Következő nap friss erővel láttunk neki a kitűzött napi feladatunknak. Így tettünk sétát a Kysel-szurdokban, és a Sokolia-dolinában. Sokak szerint ez a Szlovák-paradicsom pillanatnyilag járható szurdokainak legszebbike, mi csatlakozunk ehhez a véleményhez. Utolsó külföldön töltött napjaink kulturális célzatuak lettek. Lőcsére utaztunk, ahol megtekintettük a város nevezetességeit, a helytörténet muzeumot, a városházát, majd a főtéren felállított szegyenketrecet. Gondoltuk bemászunk, de jó erősen le volt lakatolva. Utolsó programpont a Szepesi vár megtekintése, illetve egy defektből kifolyólag kerékcseré volt. Hazafelé beugrottunk a Dobsinai-jégbarlangba, ahol is az MKBT-kártya felmutatása után nem kellett belépődíjat fizetnünk. Ez azért fontos, mert külön van díjtáblázat szlovákoknak, németeknek és magyaroknak.

Hazafelé, már itthon, megálltunk a Demjéni hévforrásnál fürdeni, majd a Parád melletti csevicék egyikénél éjszakáztunk. Ez egy szénsavas-gázos kut, melynek vizét a környékbeliek előszeretettel isszák. Mi is ittunk volna, ha egy óvatlan turista nem ejti bele a meritést szolgáló vödröt. Így rögtön kerítettünk a helyi fűrésztelepről egy szerves gázalarcot, és egyik társunk így próbálkozott a kutba ereszkedni. Sajnos arra nem gondoltunk, hogy a kén-hidrogén szerves gáz, és ahol ez van ott oxigén nincs. Különösebb baj azonban nem történt, mert még időben kihúztuk kollégánkat a kutból. Utána nyugtattak meg a helybeliek, hogy itt már ketten fulladtak gázba. Ezek után hazafelé már sehol nem álltunk meg, és este egy szold házibuli keretein belül fejeztük be ezt a jól sikerült kiruccanást.

A szlovák kempingek 100-150 %-os emelésben részesültek!

3.2.2. Morva-karszt tura. /Vörös P./

1992. március 12 és 17 között a brnoi TOPAS Barlangkutató Csoport meghívására csoportunkból 6 fő látogathatott a Morva-karsztra. Egy aro típusu terepjáróval utaztunk, aminek a túrán nagy hasznát vettük.

Az első napon ismerkedhettünk a környék felszíni karsztformáival, majd egy rövidebb inaktív patakos barlangot tekintettünk meg. Ez a barlang -melynek neve Novorocni-jeskyne /Uj év-barlang/- összjáráthossza ugyan nem nagy, de egy igen komoly labirintusrendszer. A barlang megtekintése 2 órát vesz igénybe.

A második napon megnéztük az Amaterská-rendszer /7 .sz. melléklet/ egyik nyelőjét, ahol a Bilá Vodá /Fehér Viz/ patakja zubog be a barlangba. Igen nagy hatással volt ránk, amint az 5 méter széles 1 méter mély patak eltűnik a nyelőben. A nyelőtől nem messze -körülbelül 400 méterre- található a Holstejnská-jeskyne /Holstejni-barlang/, melynek érdekessége nem csak méreteiben jelentkezik, hanem abban, hogy a barlang bejáratí nyílása felett egy olyan domb magasodik, melyre csak egy irányból lehet feljutni, a többi oldala sziklafal. A szikla tetején a középkorban vár állt, mely kapcsolatban állt a barlanggal. A környéken mind a mai napig érdekes históriák keringenek a barlang és a vár kapcsolatáról.

A történelmi érdekességek megtekintése után a Pikk Dáma-Spirál-barlangrendszer felé vettük utunkat. Régebben két független barlang volt, de megtalálták az összeköttetést, melyet manapság csak az időszakonkénti szifon zár le. Érdekessége a rendszernek, hogy míg az egyik barlangban -1°C van, -jégképződéssel teli a barlang- a másik részen $+6^{\circ}\text{C}$ van. Ottlé-

tünkkor a helyi kutatók legnagyobb meglepetésére egy több évtizede inaktív patakmederben kb. 1.5 méter mély 4 méter széles vízfolyást "találtunk". A barlang megtekintése 7 órát vett igénybe.

A következő napon Csehszlovákia leghosszabb barlangjába a 35 km hosszú Amaterská-jeskyne-be /Amatőr-barlangba/ turázhattunk. A barlang hatalmas /Baradlai/ méreteivel mindannyiunkat lenyűgözött. Érdekes volt a fekete színű devon mészkőránk tett hatása. Hasonló volt, mint amikor az ember a Fekete-barlangban turázik, persze a méretbeli különbségek jelentősek. A barlang nagyon változatos; helyenként a mennyezetről hatalmas függőcseppkövek lógnak alá, de van ahol kopárak a falak. Néhol kisebb folyóban kell gázolni, több helyen viszont porszáraz a járat. Ebben a barlangban 9 órát turáztunk.

A következő napon két idegenforgalmi barlangot néztünk meg. /Az MKBT tagsági igazolvánnyal díjmentesen nézhettük meg a barlangokat/ A Katerinská-barlang nevét egy boszorkány alakú cseppkőalakzatról kapta. Ez a barlang csak idegenforgalmi célokat szolgál, kutatás nem folyik benne. A másik idegenforgalmi barlang a Punkva-barlang volt, melynek érdekessége, hogy a túra végén a csoportok csónakkal jutnak a felszínre.

3.2.3. Egyéb külföldi turáink.

A csoport tagjai a két jelentősebb külföldi túra mellett többször jártak Alsóhegy szlovák oldalán, ahol felkeresték a Tölgyesi-zsombolyt, az Óriás-zsombolyt, a Barát-zsombolyt, a Kettős-zsombolyt, a Baglyas I-II.-zsombolyokat.

4. C s o p o r t é l e t.

4.1. Barlangjáró I tanfolyam. /Vörös P./

Csoportunk 1992.02.04. és 1992.04.26. között alapfoku barlangjáró tanfolyamot szervezett/ 4 sz. melléklet/. A tanfolyamon való részvétel feltétele a betöltött 14. életév. illetve a kollektív felszerelések használódásának fedezésére szolgáló 1000 Ft tanfolyamdíj befizetése volt.

A tanfolyamra előzetesen 33 fő adta le jelentkezését, az első előadáson 28 főt regisztráltunk, azonban a vizsgáig csak 20 fő jutott el. A tanfolyam vezetője Vörös Péter volt. A négy oktató /Galambos J., Litványi K., Turi Z., Vörös P./ mindegyike rendelkezett legalább a barlangjáró II tanfolyam vizsgapapírjával. Az oktatás során többször adtunk házi feladatot a hallgatóknak, és az előzetesen leadott anyagot folyamatosan kértük számon. Érdekessége volt a tanfolyamnak, hogy a hallgatók között Nyiregyházáról 4 fő, Dorogról 3 fő jelentkezett. Az április 21-én megtartott elméleti vizsgán a hallgatóknak szóban kellett beszámolniuk tudásukról, itt egy fő bizonyult alkalmatlannak. Április 25-én a Mátyás-hegyi-barlangban tartottuk a gyakorlati vizsgát. Számonkértük a kötéltechnikai ismereteket, a barlangi klasszikus mászást és a szükületek leküzdését, barlangi társbiztosítást és a barlangban való tájékozódást. A gyakorlati vizsgán 15 fő felelt meg a követelményeknek. Öt fő megbukott a vizsgán, de nekik lehetőséget nyújtottunk pótvizsgára, ahol egy fő felelt meg.

4.2. Nyári kutatótábor /Lepke-barlang és környéke/. /Vörös P./

Tárgyév júliusában 10 napos kutatótábort szerveztünk Mária-

pad központtal. A feltáró kutatások komoly eredményre nem vezettek, azonban további kutatásokra ösztökélnek. Terepbejárásaink során több objektummal tudtuk bővíteni a kutatandó objektumok számát. A táboron 33 főt regisztráltunk, átlagosan 12-15 fővel dolgoztunk, ami a csoport nagyságát tekintve jónak mondható. Vázlatosan a következő munkák folytak:

- 07.10. Felszerelések kiszállítása, táborépités,
- 07.11. Bontás az I.sz.töbörben,
- 07.12. Bontás az I.sz.töbörben,
- 07.13. Terepbejárások,
- 07.14. Bontás az I.sz.töbörben, a III.sz.töbörben és a Lepke-barlangban. Terepbejárás során megtaláljuk a Vérlyuk-barlangot,
- 07.15. Bontás az I.sz.töbörben, a Vér-lyukban és a Lepke-barlangban,
- 07.16. Bontás az I.sz.töbörben, a Vér-lyukban a Lepke-barlangban és az V.sz.töbörben,
- 07.17. Bontás a Lepke-barlangban, az V.sz.töbörben, a III.sz.töbörben. Terepbejárás során megtaláljuk a Darazsas-hasadékot,
- 07.18. Bontás a Lepke-barlangban, az V.sz.töbörben, a III.sz.töbörben,
- 07.19. Bontás a Lepke-barlangban és a Darazsas-hasadékban,
- 07.20. Táborbontás.

4.3. Személyi változások /Vörös P./.

1992 júniusáig a csoportvezetőség a csoport vezetőjéből /Vörös P./, a kutatási- /Turi Z./, és a turafelelősből /Litványi K./ állt. A szakosztályvezetés és a csoportvezetés né-

zeteltérései miatt a vezetőség január 13-ai ülésén elhatározta, hogy elszakad az Óbudai SE.-től, és megvitatta a csoport alapszabálytervezetét. Február 6-án a csoportgyűlés elfogadta az alapszabálytervezetet. Májusban egy a szakosztályvezetés által összehívott gyűlés zajlott, mely után a csoport két részre szakadt. Az eddigi csoportvezető ezután mondott le. Juniában a szakosztályvezető összehívta a csoport "huzó" személyiségeit, és a következő csoportvezetőséget választották meg: Galambos J. -turafelelős, Had A. -szakosztályvezető, Litványi K. -csoportvezető, Turi Z. -sportcélu munkavállalásokért felelős, Vörös P. -kutatási felelős.

4.4. Challenge Day. /Vörös P./

A Challenge Day elnevezést adták a szervezők annak a mozgalomnak, melynek célja a fiatalabb korosztály sport és mozgás-szeretetéét erősíteni. Maga az akció annyiból áll, hogy a fiataloknak bármilyen mozgásformát 15 percig kellett művelniük. Ebbe kapcsolódott be egyesületünk is, így lehetőség nyílt a tollaslabdázásra, hegyi kerékpározásra, kötélhuzásra, stb., és így nyílt lehetőség barlangi kötéltechnika gyakorlására is. A barlangi kötéltechnika nagyon tetszett az érdeklődőknek, több próbálkozót hívtunk meg nyílt barlangi turánkra. Érdekességképpen barlangászaink kipróbáltak egyéb sportokat is /hegyi kerékpár, rönkdobás, tollaslabda, stb./.

4.5. Az 1993-as munkatervünk.

ÓBUDAI SE. "KARSZT" Barlangkutató Csoport 1993. évi
munkaterve

1. Csoporttevékenység, szervezeti élet, turázás.
  - 1.1. A "KARSZT" Barlangkutató Csoport megalakulásától /1983/ az Óbudai SE. /régebben III. ker. Központi SE./ Természetjáró Szakosztályának keretein belül tevékenykedik. A sportegyesület nehéz anyagi helyzete ezért természetesen erősen kihat a csoport anyagi helyzetére is. Ezért azt tervezzük - a kiadások ellensúlyozására-, hogy alpintechnikával végezhető munkákat vállalunk a csoport tagjainak.
  - 1.2. Továbbra is tervezzük, hogy nyílt turákat szervezünk a környék barlangjaiba, és az ott kitűnt fiatalokkal bővítjük a csoport létszámát.
  - 1.3. Célunk a tagság képzése. Ezért 1993-ban -figyelembe véve az általunk 1991-ben és 1992-ben rendezett tanfolyamokon szerzett tapasztalatainkat- ismét tervezzük alapfoku barlangjáró tanfolyam megrendezését. Ezenkívül néhány részt kívánunk venni barlangjáró technikai-, illetve a barlangi turavezetői tanfolyamon.
  - 1.4. További nagyszámu turát szervezünk az ország karsztterületeire valamint külföldre. Tagságunkat szeretnénk megismertetni Magyarország jelentősebb barlangjaival illetve karsztvidékeivel. Kihhasználva hagyományosan jó kapcsolatainkat külföldi csoportokkal, közös turát szervezünk Csehszlovákiába, Romániába. Emellett mi is vendégül látjuk a külföldi kutatókat. Több hazai barlangkutató csoporttal is kitűnő kapcsolatokat ápolunk.
2. Feltáró-kutató munka.
  - 2.1. Kutatási területeink.
    - 2.1.1. Macska-barlang. Amennyiben a csoport vezetése úgy dönt, ez a kutatási területet tovább nem kívánjuk kutatni. Eddigi eredményeinket egységessé téve szeretnénk közreadni a barlangról szerzett "információinkat".
    - 2.1.2. Kevélyek-vonulata. Ezen a területen a feltárásokat az Arany-lyuk-barlangban, illetve az un. 5. bontásban kívánjuk folytatni, azonban a téli terebpejárások alkalmával újabb figyelemreméltó barlangindikációkra is számíthatunk. Az Arany-

- lyukban és az 5. bontásban a hagyományokhoz hasonlóan tervezzük a folyamatos és alkalmankénti hőmérséklet méréseket.
- 2.1.3. Lepke-barlang. Folytatjuk a további feltáró kutatást, és szeretnénk a különböző rétegekből mintákat venni. Ezenkívül vizkémiai vizsgálatokat is tervezünk. A barlangról korszerű térképet készítünk.
  - 2.1.4. Fekete-kő és környékének barlangindikációi. Az 1992-es nyári kutatótáborunkon több figyelemreméltó üreget és töbröt találtunk. Több töbrörben is, és két kisebb üregben is tovább kívánjuk folytatni a feltárást.
  - 2.2. 1993-ban ismét tervezzük egy nagyszabású kutatótábor megszervezését a Lepke-barlang valamint a Fekete-kő és környékének kutatásához.
  - 2.3. Amennyiben erre lehetőségünk lesz szeretnénk bekapcsolódni az MKBT Központi kutatótáborának megrendezésébe, a MÁFI Barlangkutató Csoportjával karöltve.
  - 2.4. Lehetőségeink szerint tovább gyűjtjük a kutatási területeinkről fellelhető szakirodalmakat.
  - 2.5. Tagjaink közül részt kívánnak venni a Tatabányai Barlangkutató Egyesület, a Papp Ferenc Barlangkutató Csoport, a Rózsadombi Kinizsi, valamint a Tungsram SC. Barlangkutató Csoportjának kutatótáborain.

Budapest, 1992.11.25.

5. Z á r s z ó.

Röviden összefoglalva a KARSZT Barlangkutató Csoport 1992-ben végzett tevékenységét, elmondhatjuk, hogy kitűzött terveinket maradék nélkül végrehajtottuk. Egyenlőre azonban szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy csoportunk még nem érett igazán. Ezalatt értve azt, hogy turanapjaink és a kutatási területen töltött napok száma még nem a kívánatos módon aránylik egymáshoz. Feltételezhető azonban, hogy az idő múlásával ez is változni fog. Az 1993-as merészebb terveinket fémjelzi az, hogy 1993-ban csoportunk társrendező lesz az MKBT Központi Kutatótáborában.

Mindenképpen elégedettnek kell lennünk, figyelembe véve a csoport 1991-ben végzett munkáját, és az azóta történt fejlődést.

6. M e l l é k l e t e k.

1

BUDAPESTI TERMÉSZETVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

1121 BUDAPEST XII., KOLTÓ U. 21.

TELEFON: 1562-133

TELEX: 22-6115, 22-3092

Ügyi.szám: BTI-639/2/1992.

Ügyintéző: Kárpát József

Tárgy: Lepke-barlang kutatási engedély

Vörös Péter

Budapest

H A T Á R O Z A T

1./ A III.ker.Központi SE "Karszt" Barlangkutató Csoport kérelmének helyt adok és engedélyezem, hogy a Pilis-hegységben a Lepke-barlangban és a vázlaton megjelölt területen lévő barlangindikációkban a leadott tervek szerinti kutatási munkákat elvégezze.

A barlangkutató csoport és a kutatás vezetője: Vörös Péter (Bp. Váci út 66/e. 1132)

Kutatásirányító: Túri Zoltán (Bp. Harrer P. u. 18. 1033)

2./ Az engedélyezett munkák: feltáró kutatás, térképezés, geológiai, morfológiai és klimatológiai vizsgálatok.

3./ Az engedélyes köteles:

a./ Gondoskodni arról, hogy a kutatás vezetője a helyszínen tartózkodjék és a jelen határozat utasításait betartsa.

b./ A munka során a barlang természetes állapotát megőrizni, a képződményeket a szennyeződéstől és rongálódástól megóvni, valamint a kutatási területet tisztán tartani.

c./ Új barlang vagy barlangszakasz felfedezését az Igazgatóságnál 8 napon belül bejelenteni.

d./ Az észlelt rendkívüli eseményeket az Igazgatóságnál haladéktalanul bejelenteni.

e./ Őslénytani vagy régészeti lelet előkerülése esetén a munkát megszakítani és a leletről az illetékes múzeumot értesíteni, a leletmentés lebonyolításáig azok sértetlenségét biztosítani. A munka csak az Őslénytár vagy Adattár engedélyével folytatható (1963. 9.tvr. 17.par.(1) bek.)

f./ Ezen engedély módosítását kérni, ha a 2./ pontban foglaltaktól eltérés válik szükségessé.

g./ A végzett munkákról évente kutatási jelentést készíteni és azt, a tárgyévét követő február 15-ig a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóságnak 2 példányban leadni.

Jelen határozatom visszavonásig érvényes. A 3./ pontban foglalt előírások meg nem tartása esetén az engedélyt visszavonom.

A kutatás vezetője felelős a biztonságtechnikai és természetvédelmi előírások betartásáért. A csoport tagjai a kutatómunkában önkéntes vállalással, saját felelősségükre vesznek részt.

Határozatom ellen, annak kézhezvételétől számított 15 napon belül a KTM Környezetvédelmi Főfelügyelőségéhez címzett, de Igazgatóságunknál 2 példányban benyújtott, 1.000.- Ft. illetékbélyeggel ellátott fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s

A Karszt Barlangkutató Csoport a Pilis-hegységben lévő Lepkebarlangra és környékén lévő barlangindikációkra kutatási engedélykérelmet nyújtott be.

Az előírt feltételek betartásával a kutatások nem sértik a természetvédelem érdekeit, ezért az engedélyt a természetvédelemről szóló 1982. évi 4.tvr. végrehajtására kiadott, többször módosított 8/1982.(III.15.) MT. sz. rendelet 18.par.(1) bek. alapján megadtam.

Budapest, 1992. július 1.

Dr. Szabó Sándor
igazgató

Kapják:

1. Címzett
2. OTvH Barlangtani és Földtani Osztály
3. Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat
4. Irattár

2

BUDAPESTI TERMÉSZETVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
1121 BUDAPEST XII., KÖLTŐ U. 21.
TELEFON: 156-2133
TELEX: 22-6115, 22-3092

Ügyiratszám: BTI-650/92.

Ügyintéző: Kárpát

Hiv. szám:

Vörös Péter

részére

Budapest
Váci út 66/e.
1132

Tárgy: A Kevély vonulat
barlangjainak ku-
tatása

HATÁROZAT

- 1./ A "Karszt" Barlangkutató Csoport kérelmének helyt adok és engedélyezem, hogy a Kevély-nyergi zombolyban, Kevély-nyergi Rókalyukban, Arany-lyukban, a Papp Ferenc-, Szabó József-, Szophoklész- és Zöld barlangban a leadott tervek szerinti kutatási munkákat elvégezze. A csoport felügyeleti szerve a III.ker. Központi SE (1037 Budapest, III. Kalap u. 1-3.).
A barlangkutató csoport és a kutatás vezetője:

Vörös Péter (1132 Budapest, Váci út 66/e)
kutatásvezetői igazolvány száma: 119

Kutatásirányítók:

Orbán Csaba (1138 Budapest, Róbert K. krt. 22.)
Túri Zoltán (1033 Budapest, Harrer P. u. 18.)

- 2./ Az engedélyezett munka: feltáró kutatás, térképezés, geológiai és klímafológiai vizsgálatok, mintavételek.

3./ Az engedélyes köteles:

- a: Gondoskodni arról, hogy a kutatás vezetője a helyszínen tartózkodjék és a jelen határozat utasításait betartsa.
- b: A munka során a barlangok természetes állapotát megőrizni, a képződményeket a szennyeződéstől és rongálástól megóvni, valamint a kutatási területet tisztán tartani.
- c: Új barlang vagy barlangszakasz felfedezését az Igazgatóságnál 8 napon belül bejelenteni.
- d: Az észlelt rendkívüli eseményeket az Igazgatóságnál haladéktalanul bejelenteni.

- e; Őslénytani vagy régészeti lelet előkerülése esetén a munkát megszakítani és az illetékes múzeumot értesíteni, a leletmentés lebonyolításáig azok sértetlenségét biztosítani. A munka csak az Őslénytár vagy Adattár engedélyével folytatható. (1963. 9.tv. 17.paragrafus (1) bekezdés)
- f; Ezen engedély módosítását kérni, ha a 2. pontban foglaltaktól eltérés válik szükségessé.
- g; A végzett munkákról évente kutatási jelentést készíteni, és azt a tárgyévét követő február 15-ig az Igazgatóság részére 1 pld-ban megküldeni.

Jelen határozatom visszavonásig érvényes.
A 3. pontban foglalt előírások meg nem tartása esetén az engedélyt visszavonom.

A kutatás vezetője felelős a biztonságtechnikai és természetvédelmi előírások betartásáért. A csoport tagjai a kutatómunkában önkéntes vállalással, saját felelősségükre vesznek részt.

Határozatom ellen, annak kézhezvételétől számított 15 napon, a KTM Környezetvédelmi Főfelügyelőségéhez címzett, de igazgatóságunknál 2 példányban benyújtott, 1.000,- Ft illetékbélyeggel ellátott fellebbezésnek van helye.

Indoklás

A "Karszt" Barlangkutató Csoport a Kevély vonulat barlangjaira kutatási engedélykérelmet nyújtott be, amelyet az MKBT is támogatott.

Mivel a megjelölt barlangok kutatása a terület alaposabb speleológiai megismerését eredményezi, az engedélyt a természetvédelemről szóló 1982. évi 4.tvr. végrehajtására kiadott, többször módosított 8/1982.(III.15.) MT.sz. rendelet 18. paragrafus (1) bekezdés alapján megadtam.

Felhívom figyelmét, hogy az engedélyezési eljárás illetékköteles.

Az illetékről szóló 1990. XCIII.tv. 29.paragrafus (4) bekezdéshez kapcsolódó Melléklet XIV. 1. pontja értelmében a kérelmet 500,- Ft értékű illetékbélyeggel kell ellátni, amelyet Igazgatóságunknál kell benyújtani.

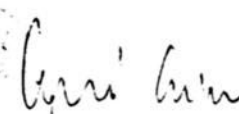

②

- 3 -

A hivatkozott rendelkezés 34.paragrafus (2) bekezdés értelmében figyelmeztetem, ha az illetéket 8 napon belül nem fizeti meg, a 82.paragrafus szerinti mulasztási bírságot is meg kell fizetnie.

Budapest, 1992. május 29.

Dr. Szabó Sándor
igazgató

Kapják: Címzett
OTVH Barlangtani és Földtani Osztály
(1025 Bp. Szépvölgyi út. 162.)
Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat
(1027 Bp. Fő u. 68.)
Irártár

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Alapítvány
Dr. Zámbó László elnök részére

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 1991. November-decem-
beri műsorfüzetében olvashattuk, hogy az alapítvány döntött arról,
hogy 1992. évben az alapítói vagyon hozadékanak egy részét pályá-
zati úton kívánja a hazai karszt- és barlangkutató céljaira for-
ditani.

A III. kerületi Központi SE. Természetjáró Szakosztályának kerete-
in belül működő "KARSZT" Barlangkutató Csoport tagságának jelentős
részét közép- és felsőfokú oktatási intézmények hall-
gatói teszik ki. Ez az a korosztály amely a barlangi turázásban és
kutatóban egyaránt igen aktív, azonban korlátokat szabnak a turák
és a kutatások magas költségei. A "KARSZT" Barlangkutató Csoport ku-
tatási területe jelenleg /1984-től/ a Pilis-hegységben található
Macska-barlang. Az 1990-91-ben újjáélelt csoport 1991 nyarán sike-
resen szervezett egy tiznapos nyári kutatótábort a Macska-barlang
kiszárazására és a kutatás újbóli beindítására. A táborban 44 főt
regisztráltunk és jelentős mennyiségű agyagot szállítottunk afel-
szíre. A barlangot teljesen kiszáraztattuk és feltérképeztük. Ter-
veztünk cseppegés- és hőméréseket, illetve a megrongálódott gát hely-
rehozatalát, de ezen terveink meggyúsultak a csoport illetve a szak-
osztály anyagi problémái miatt. A természetjáró szakosztály 1991-ben
csekély anyagiakkal ugyan, de hozzá tudott járulni a csoport költsé-
geinek csökkentéséhez, azonban 1992-ben anyagi támogatást nem tud ad-
ni. Komolyan kell tehát szembenézni a veszéllyel, hogy az 1992
nyarára tervezett kutatótáborunkat nem fogjuk tudni megrendezni. En-
nek ellenére mi bizakodással nézünk a jövőbe; a Macska-barlang, mint
kutató terület mellett az 1992-es év folyamán kutatói engedély ké-
relmet adunk be a Naszályi-rög közelében fellelhető ún. Nézsai-nyelő
megbontására. Ide is tervezünk egy kb. egyhetes kutatótábort. A cso-
portban jelenleg 4 fő rendelkezik kutatóvezetői jogosítvánnyal, az
ő vezetésükkel folyik a munka a Macska-barlangban és ők fogják irá-
nyítani a Nézsai-nyelő kutatását is. Csoportunk vezetősége ezúton
kéri az MKBA támogatását.

Megértő támogatásában bízva *

Jó szerencsét!

Vörös Péter
csoportvezető

Budapest, 1992.01.23.

Tisztelt Sporttárs!

Értesítelek arról, hogy a "KARSZT" Barlangkutató Csoport 1992 február és április között alapfokú barlangjáró tanfolyamot rendez. A tanfolyamon való részvétel feltétele a betöltött 14. életév, illetve a kollektív felszerelések használódásának fedezésére szolgáló kb. 1000 Ft tanfolyamdíj befizetése. Jelentkezést írásban az alábbi címre kérünk.

ALAPFOKÚ TANFOLYAM 1992

Tematika:

- febr. 4. Szervezeti áttekintés. A barlangi túra. Mozgás a barlangban.
 febr. 11. Felszereléstechika. Biztosítás a barlangban.
 febr. 18. Vertikális technika.
 febr. 25. Barlangi veszélyforrások. A barlangi baleset.
 márc. 3. Földtörténet, geológia.
 márc. 10. Szpeleogenetika.
 márc. 17. Felszíni és barlangi tájékozódás. Térképvázlatkészítés módsz.
 márc. 24. A barlangkutatás történeti áttekintése. Barlangvédelem.
 márc. 31. Hazánk és a világ jelentős karsztvidékei és nagy barlangjai.
 Táborszás. A barlangi bivak.
 ápr. 7. Barlangtudományok.
 ápr. 15. Elméleti konzultáció.
 ápr. 21. Elméleti vizsgatétel

Az elméleti előadásokat keddi napokon, a Bp. III.ker. Tanuló u. 1. szám alatt tartjuk, kb. 17.30 és 20 óra között. Gyakorlatok:

- febr. 8. Szintfelmérés. /Mátyás-hegyi-barlang/
 febr. 22. Klasszikus mászás, biztosítás a barlangban. /Mátyás-hegyi-bg./
 márc. 1. Kötéltechnika./Csillaghegyi- vagy Kecsehegyi-kőfejtő/
 márc. 14. Geológia, szpeleogenetika. /Sátorkőpusztai-barlang/
 márc. 21. Barlangi térképvázlat készítése. /Szopláki-barlang/
 márc. 27-29. Viznyelőbarlangok bejárása. /Bükk-fennsík/
 ápr. 4-5. Barlangi bivak. /Mátyás-hegyi-barlang/
 ápr. 11-12. Aknabarlangok bejárása. /Alsó-hegy, Szlovák-karszt/ Utlevél!
 ápr. 18/19. Konzultáció -szükség szerint.
 ápr. 25-26. Gyakorlati vizsga. /Fekete-barlang/

A tanfolyam sikeres elvégzéséhez sok sikert kívánunk:

Turi Zoltán

és

Vörös Péter

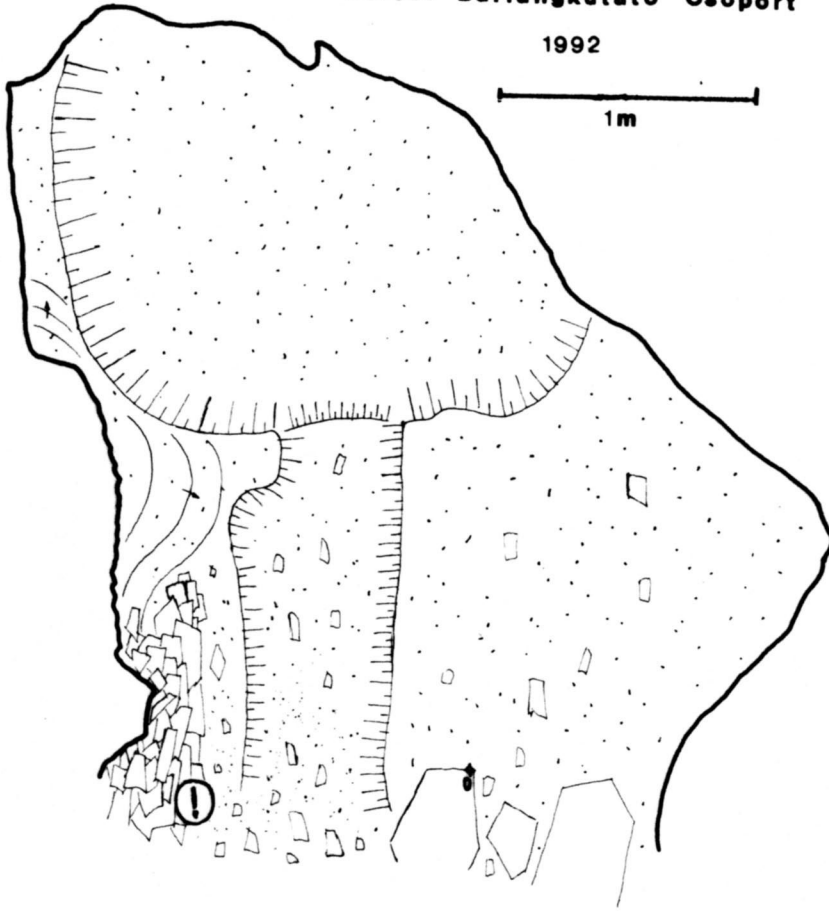
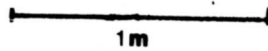
tanfolyamvezetők

/Jelentkezés: Vörös P. Bp.-1132, Váci ut 66/e./

Budapest, 1991.12.04.

Vér-lyuk-bg. 1:100
Karszt Barlangkutató Csoport

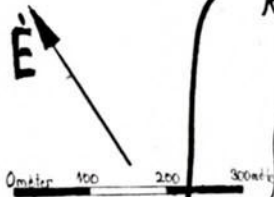
1992

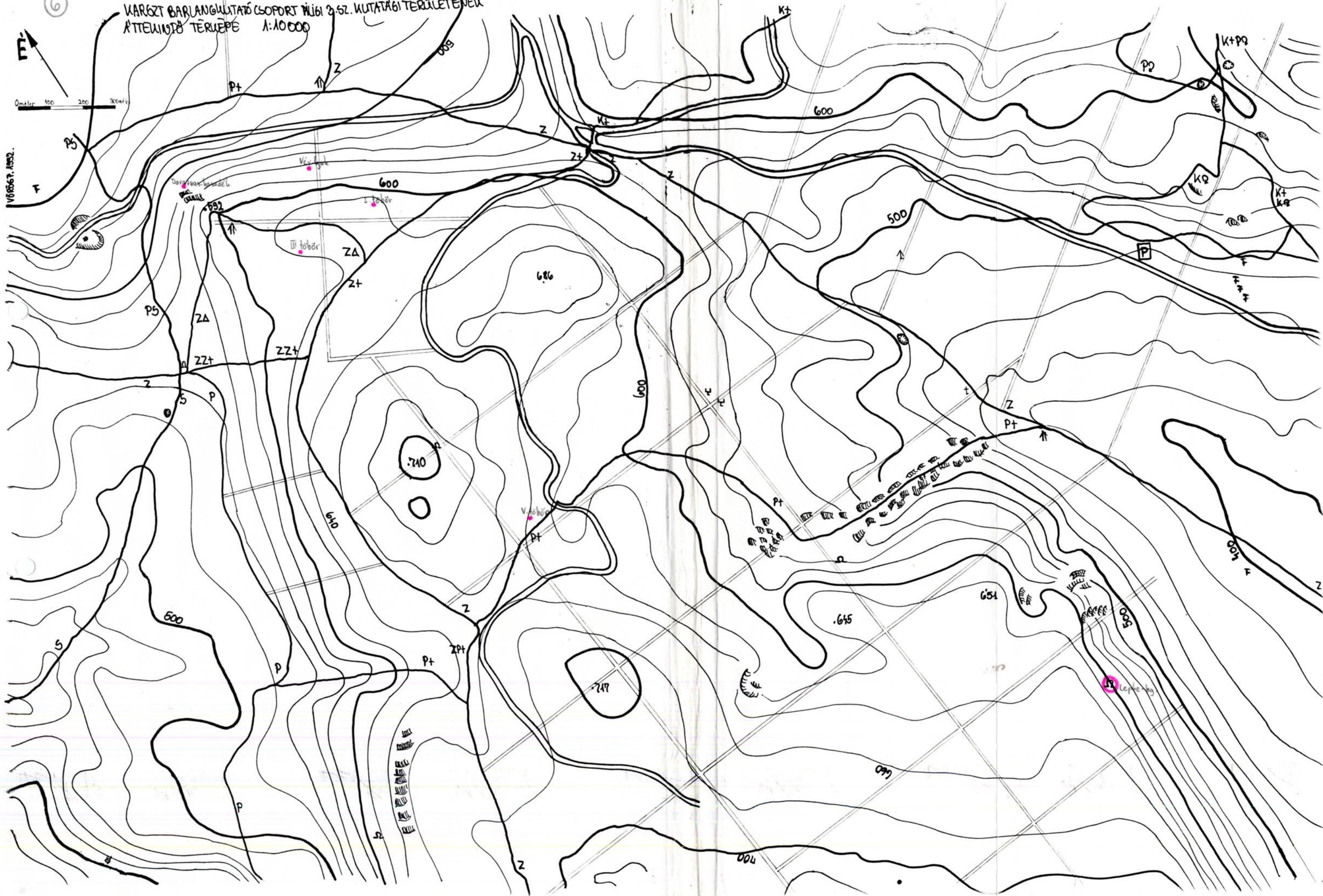

6

KARÓZT BARLANGVIZTÁRÓ CSOPORT MŰVI 3-SZ. KUTATÁGI TERÜLETÉNEK
ÁTTEKINTŐ TÉRLEPE 1:10 000

1967. ÁRSZ.

Darvleak-baradél

Víznyel

I. tobor

II. tobor

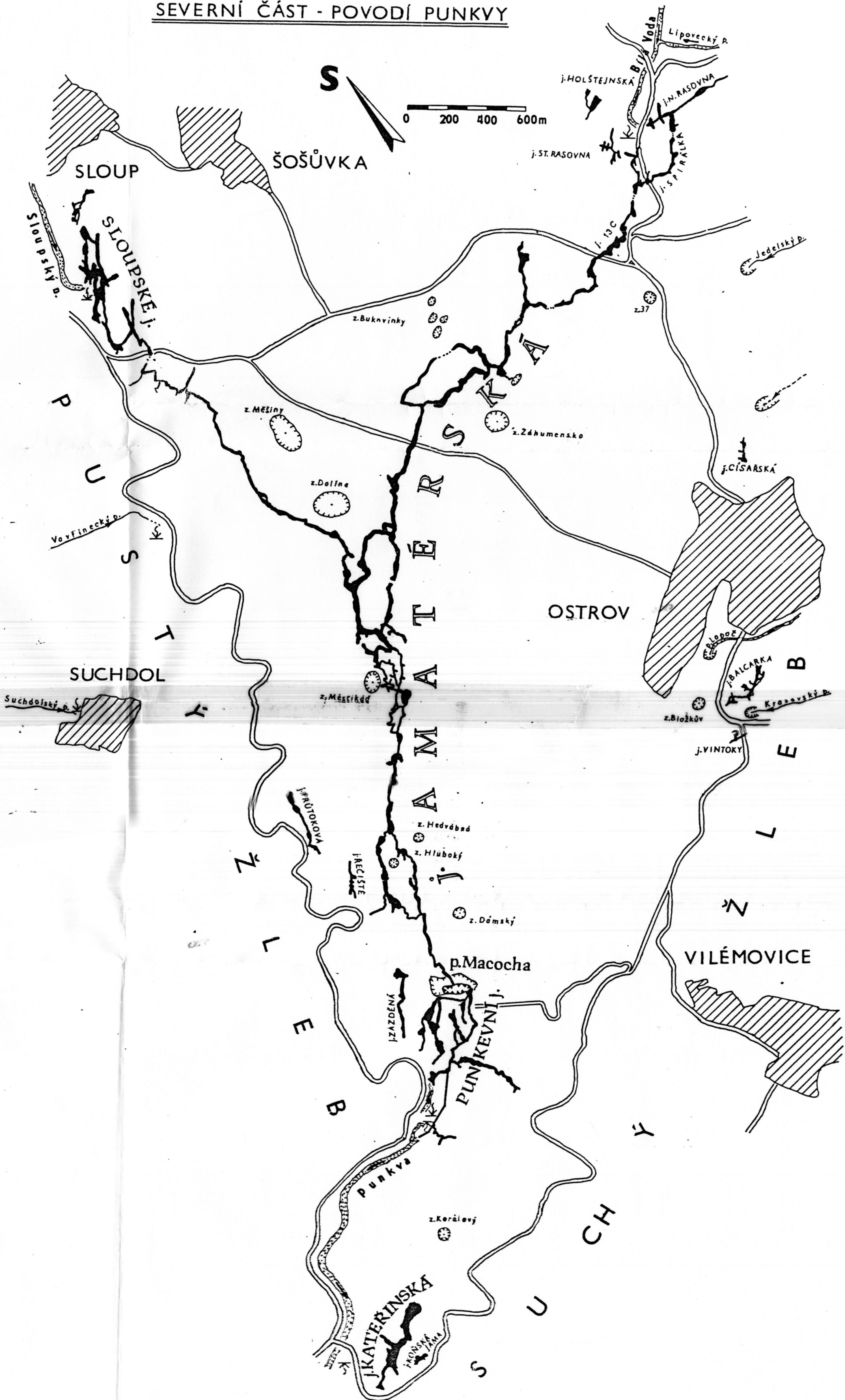
Víznyel

Lepke-hegy

MORAVSKÝ KRAS

SEVERNÍ ČÁST - POVODÍ PUNKVY

2.-3.sz. foto I.sz.töbör /Turi Z./

4.sz.foto V.számu töbör/Turi Z./

5.sz.foto III.sz.töbör /Turi Z./

6.sz.foto Bontás az I.sz.töbörben

8.sz.foto Tábori pillanatok

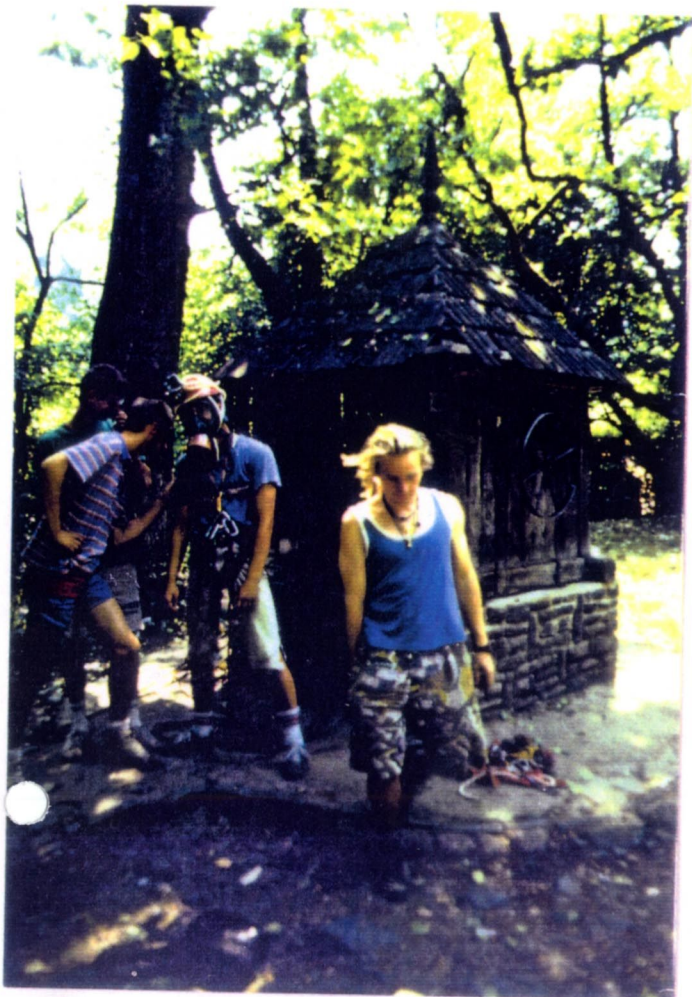

7.sz.foto I.sz. töbör

9.sz. foto Bontás az I.sz.töbörben

10.sz.foto A csevicéknél/Turi Z./

11.sz.foto Tátra-túra /Gonda P./

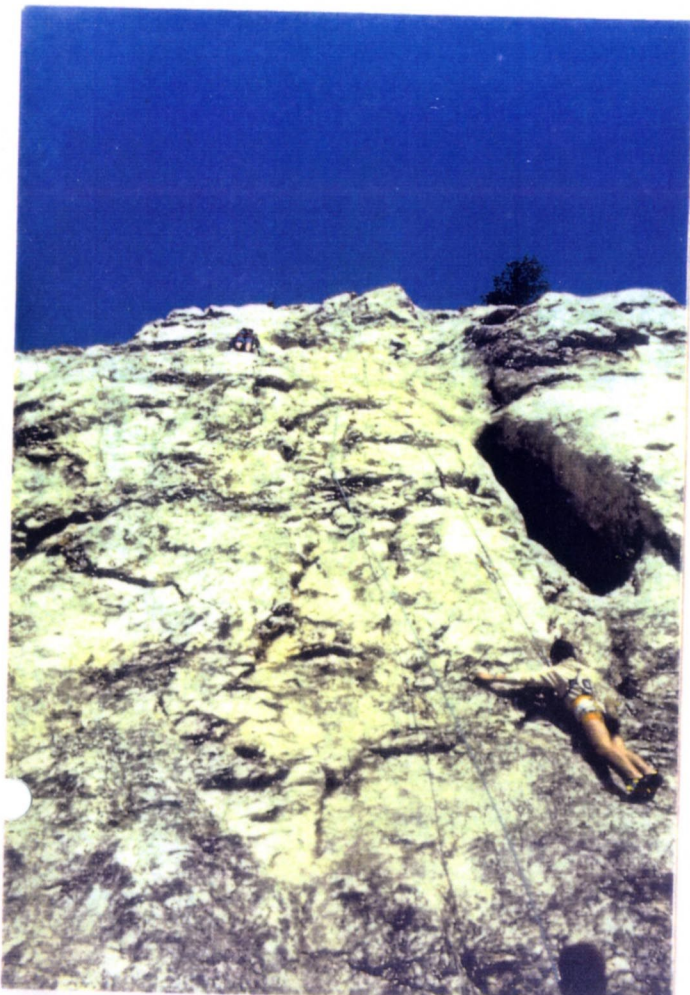

12.sz.felvétel Tátra-túra/Turi Z./

13.sz.foto Fürdés a tengerszemben
Tátra-túra /Gonda P./

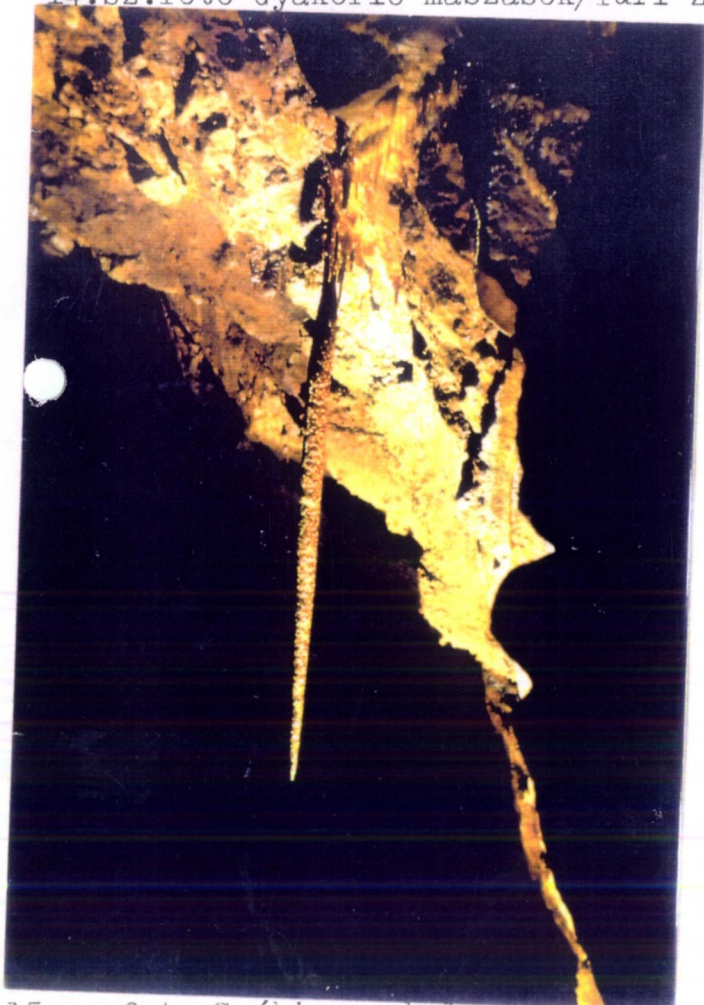

14.sz.foto Gyakorló mászások/Turi Z./

16.sz.foto Tátra-túra /Turi Z./

15.sz.foto Széki-zsomboly/Gonda P./

17.sz.foto Almási-zsomboly/Turi Z./

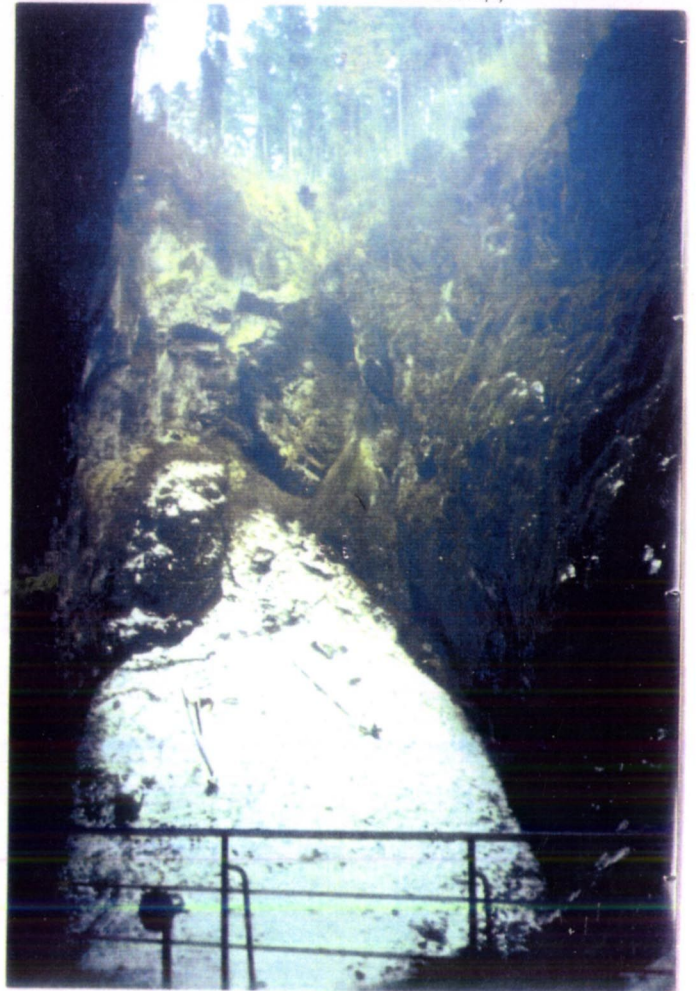
18.sz.foto Morva-fennsík

20.sz.foto Punkva-barlang

19.sz.foto A Punkva forrása

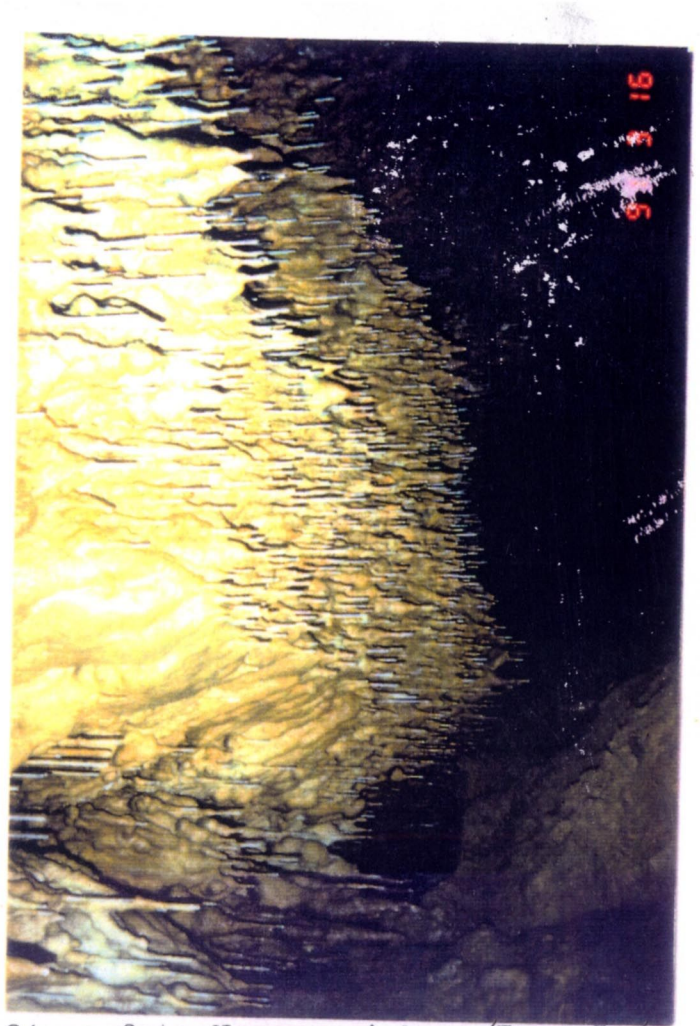
21.sz.foto Macocha-szakadék

Turi Z. felvételei

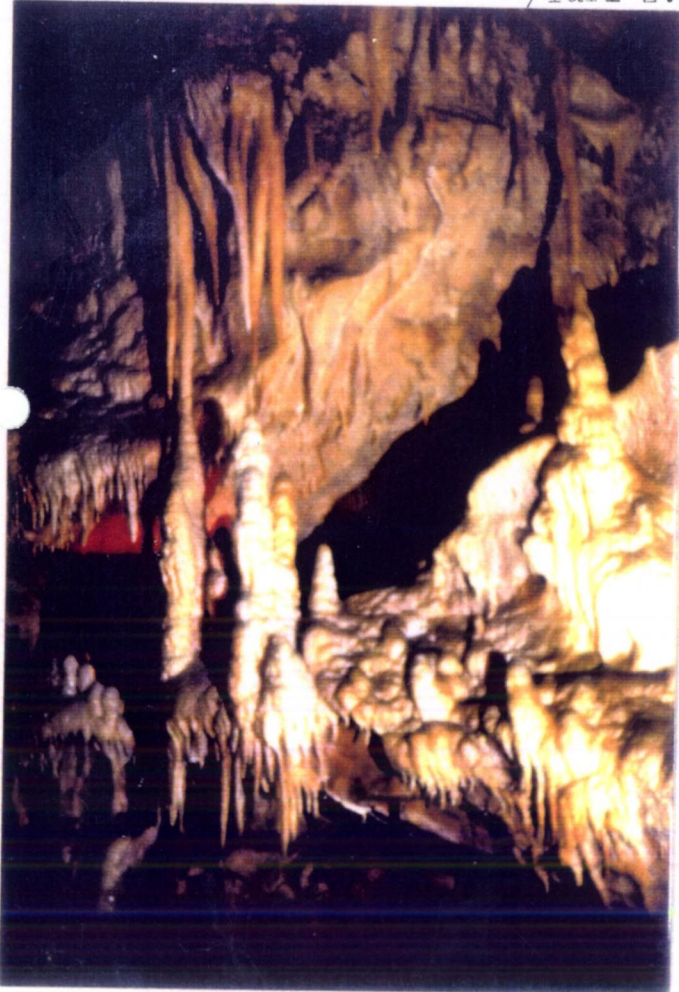

22.sz.foto Bika-szikla-bg./Turi Z./

24.sz.foto Novorocni-bg. /Turi Z./

23.sz.foto Amatőr-bg./Turi Z./

25.sz.foto Katerinska-bg. bejárata /Gonda P./

26.sz.felvétel Részlet a Pikk Dáma-Spirál-barlangrendszerből /Audy I./

27.sz.foto Részlet az Amatőr-barlangból /Audy I. felvétele/